

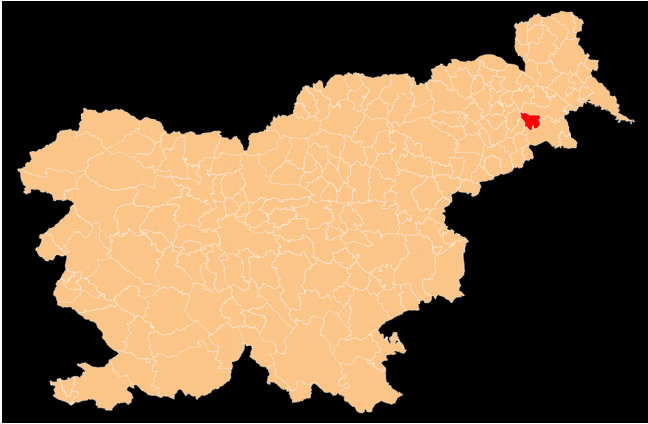
OBČINA SVETI TOMAŽ
Sveti Tomaž 37
2258 Sveti Tomaž

OCENA OGROŽENOSTI PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI NA OBMOČJU OBČINE SVETI TOMAŽ

	ODGOVORNA OSEBA ALI ORGAN	DATUM	PODPIS
Izdelal	PRO-ZiR d.o.o		
Skrbnik	OBČINA SVETI TOMAŽ		
Pregledal	OŠCZ		
Sprejel	Župan Občine Sveti Tomaž Mirko Cvetko		
Spremenjeno in dopolnjeno	DOPOLNJENO		
Javno predstavljeno	OBČINA		

PREDLOG

VSEBINA OCENE OGROŽENOSTI

	Stran
Uvod	3
Ocena ogroženosti POTRES	4
Ocena ogroženosti POPLAVE	7
Ocena ogroženosti NEVARE SNOVE	10
Ocena ogroženosti VIHAR	14
Ocena ogroženosti SUŠA	16
Ocena ogroženosti POŽARI	19
Ocena ogroženosti TERORIZEM	24
Ocena ogroženosti EPIDEMIJE	26
Ocena ogroženosti JEDERSKA ALI RADIOLOŠKA	30
Zaključne ugotovitve in usmeritve	34
	

UVOD:

ZNAČILNOSTI OBMOČJA

Občina Sveti Tomaž je nastala 1. marca 2006 z izločitvijo iz Občine Ormož. Občina obsega 17 naselij: Sv. Tomaž, Koračice, Hranjigovci, Gornji Ključarovci, Savci, Rucmanci, Trnovci, Pršetinci, Senik, Mezgovci, Rakovci, Zagorje, Sejanci, Bratonečice, Mala vas, Gradišče in Senčak. Občina Sveti Tomaž ima 2209 prebivalcev.

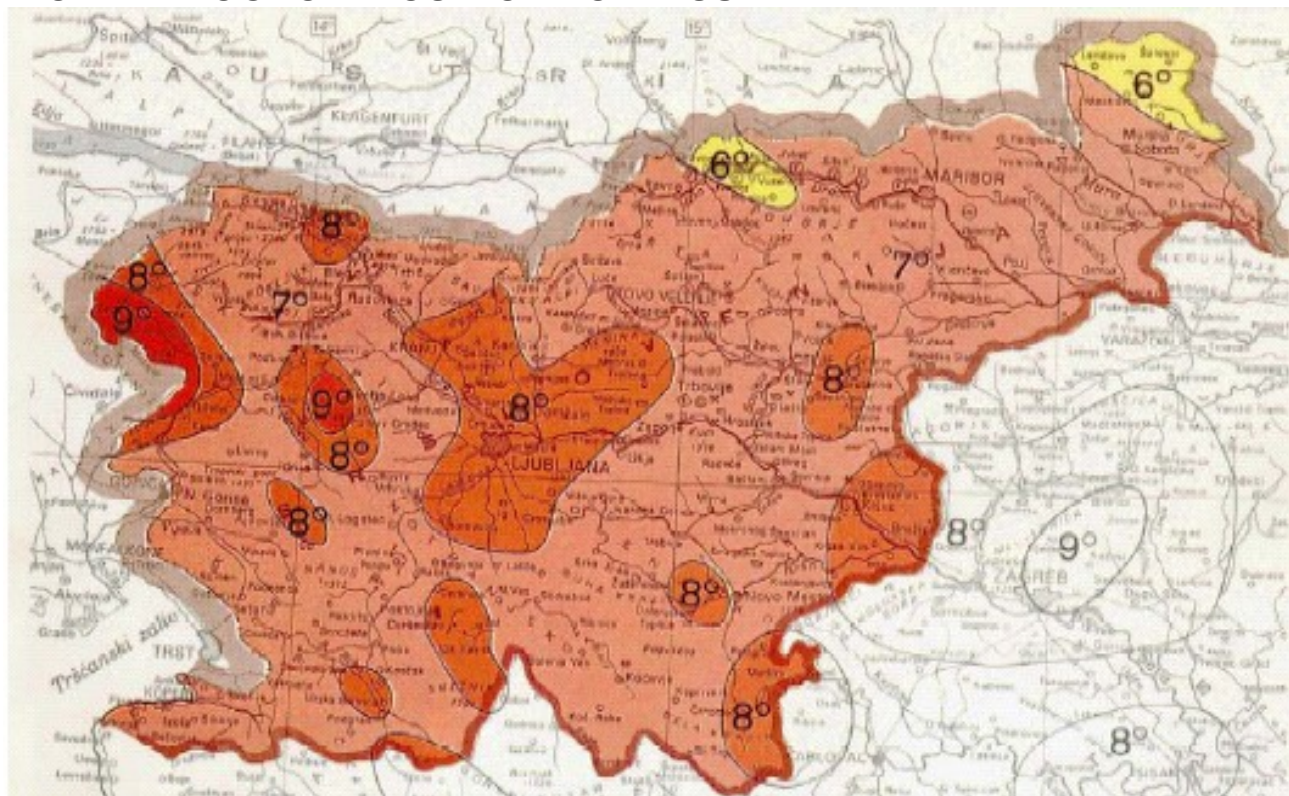
Občina Sveti Tomaž je v večini kmetijsko področje, za katero je značilna razpršenost po celotnem območju občine. Prebivalci se poleg zaposlitve ukvarjajo tudi s kmetijstvom. S svojim pridnim delom pripomorejo k lepši podobi kraja.

Občina Sveti Tomaž leži na obrobju Slovenskih goric z gručastim jedrom na razglednem slemenu nad dolino potoka Lešnica. Občina se razprostira na površini 38 kvadratnih kilometrov. Središče občine je Sveti Tomaž.

Središče kraja predstavlja župna cerkev Sv. Tomaža, stoječa pod kopastim temenom griča Kostanj (325 m). V centru občine se nahaja občinska stavba v kateri delujeta Občinska uprava. V bližini se nahaja zdravstvena ambulanta. Občina ima tudi Osnovno šolo in Vrtec.

Ocena ogroženosti je izdelana na osnovi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS št.61/17), Navodila o pripravi ocen ogroženosti (Ur.list RS št. 39/95), baz podatkov iz ocene ogroženosti VŠ iz leta 2017 in 2018, podatkov gospodarskih družb, zaključkov iz vaj, ter izkušenj ob naravnih in drugih nesrečah v preteklih letih, ter ocenah ogroženosti iz posameznih gasilskih območij.

1. OCENA OGROŽENOSTI OB POTRESU

1. Viri potresnih nevarnosti

Ozemlje Slovenije je zaradi geodetskih razmer potresno ogroženo. Ob pregledu seizmološke karte lahko ugotovimo, da sodi območje Sveti Tomaž med VII. stopnjo potresne ogroženosti po EMS lestvici. Primerjalno s slovenskim prostorom sodi občina Sveti Tomaž med področja z **srednjeo stopnjo ogroženosti**.

2. Možni vzroki nastanka potresa

V direktnem smislu so neodvisni od človekove aktivnosti, kot posledica tektonskih premikov v zemeljski notranjosti.

V posrednem smislu na obseg posledic vpliva človekova aktivnost v prostoru, urejanje prostora, način in oblika izgradnje, izbor materialov ipd.

3. Verjetnost pojavljanja potresov

Iz karte seizmičnih področij SR Slovenije je razvidno, da je Sveti Tomaž z okolico na območju potresnih sunkov VII. stopnje.

4. Vrsta, oblika in stopnja ogroženosti ob potresu

V občini Sveti Tomaž je malo objektov, ki so grajeni iz starih in slabih veznih materialov ali pa tudi brez. Ti objekti predstavljajo potencialno nevarnost, da se bodo že pri manjši intenziteti porušili ali pa tako poškodovali, da jih ne bo moč več uporabljati.

Na območju občine je tudi nakaj starejših stanovanjskih in gospodarskih objektov, ki so slabo vzdrževani in deloma zapuščeni. Ti objekti so v nevarnosti, da ne bodo kljubovali potresnim sunkom VII. intenzitete.

Pri potresu VII. stopnje so lahko močno poškodovane tudi komunalne naprave, kamor prvenstveno prištevamo vodovod in kanalizacijo z vsemi pripadajočimi napravami in opremo. Tudi lokalna vodovodna omrežja bodo izpostavljena poškodbam, zato bo oskrba s pitno vodo delno okrnjena.

Ob potresu nastanejo poškodbe na kanalizacijskih ceveh. Kanalizacija se zamaši in tako prihajajo skozi revizijske jaške na površino odplake, ki povzročajo smrad in slabšajo že itak slabe higienske razmere ob potresu. Posebno nevarno je, če pridejo kanalizacijske odplake v stik z vodovodnim sistemom in talno vodo v podzemlju, kamor pronicajo skozi vodo propustne plasti.

Pri poškodovani industrijski kanalizaciji se lahko neprečiščene industrijske odplake razlivajo po površini, pronicajo v zemljinu in onesnažujejo podtalnico, ali pa odteka v rečna korita, zaradi česar lahko pride do onesnaženja tekočih voda.

POVZETEK OCENE POTRESNE OGROŽENOSTI V PODRAVJI REGIJI

REGIJA	OBČINA	ŠTEVILO PREBIVALCEV				RAZRED OGROŽENOSTI
		Območje VI EMS	Območje VII EMS	Območje VIII EMS	SKUPAJ število prebivalcev	OBČINE
PODRAVSKA (19 občin)	Cirkulane		2228		2228	3
	Destriuk		2565		2565	3
	Dornava		2680		2680	3
	Gorišnica		3782		3782	3
	Hajdina		3648		3648	3
	Juršinci		2314		2314	3
	Kidričevo		6474		6474	3
	Majšperk		4027		4027	3
	Markovci		3925		3925	3
	Ormož		12.700		12.700	3
	Podlehnik		1852		1852	3
	Ptuj		22.683		22.683	3
	Središče ob Dravi		2215		2215	3
	Sveti Tomaž		2177		2177	3
	Sveti Andraž v Slov. goricah		1201		1201	3
	Trnovska vas		1239		1239	3
	Videm		5496		5496	3
	Zavrč		1460		1460	3
	Zetale		1333		1333	3
Podravska regija	SKUPAJ		83.999		83.999	

REGIJA	ŠTEVILO PREBIVALCEV				RAZRED OGROŽENOSTI REGIJE
	Območje VI EMS	Območje VII EMS	Območje VIII EMS	SKUPAJ število prebivalcev	
Podravska		83.999		83.999	3

1 – zelo majhna, 2 – majhna, 3 – srednja, 4 – velika, 5 – zelo velika

Legenda				
■	■	■	■	■
1	2	3	4	5

Občina Sveti Tomaž sodi v 3. razred ogroženosti v primeru potresa.

5. Potek in možen obseg potresa

Dolgoletna opazovanja in meritve, ter strokovne ugotovitve iz študije Potresna ogroženost Slovenije, so dobra podlaga za povzetek poteka in možnih posledic potresov. Glede na pogostost potresov in njihove posledice lahko zaključimo, da so možni potresi jakosti VII. stopnje, kar pa bi ob morebitnem potresu prišlo do določene ogroženosti prostora. Obseg posledic bi bil bistveno drugačen v kolikor bi se pojavili močnejši sunki ter sunki, ki bi se ponavljali.

6. Ogroženost prebivalstva, živali in premoženja

Ta stopnja potresa se šteje za blažji potres. Na zidovih nastanejo manjše razpoke, opeka zdrsne s streh, na komunalnih napravah in napeljavah nastanejo manjše poškodbe. Rešitve so v ustreznih gradbeno-tehničnih preventivnih ukrepih.

7. Verjetne posledice potresov

Posledice potresov so različne. Zaradi njih prihaja do:

- manjšega poškodovanja stanovanjskih in gospodarskih objektov,
- prihaja do škode na infrastrukturnih objektih (mostovi, prepusti, elektro in telefonsko omrežje.),
- motnje v cestnem prometu,
- motnje v oskrbi prebivalstva.

8. Verjetnost nastanka verižne nesreče ob potresu

Potresi lahko povzročijo verižne nesreče:

- požare na objektih,
- onesnaženje virov pitne vode,
- ekološke nesreče,
- motnje v osnovni zdravstveni in energetski oskrbi,
- motnje v prometu.

9. Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči ob potresih

- a) Pri tej potresni ogroženosti preventivni ukrepi niso obvezni, so pa priporočljivi na urbanističnem, gradbenem in drugih področjih.
- b) Kurativne ukrepe vodi pristojni štab CZ in uporabi zaščitno in reševalno strukturo v skladu z načrtom ZR.
- c) Glede na stopnjo ogroženosti formiranje posebnih formacij ni obvezno, se pa koristijo sile, ki jih imamo formirane z nalogo zaščite in reševanja iz ruševin.
- d) V primeru neposredne ogroženosti ljudi, živali in njihovega premoženja, bo potrebno odrediti evakuacijo prebivalstva na varnejše lokacije, **zato občina izdelava načrt evakuacije za potres in druge možne nesreče.**
- e) Individualni ukrepi: če smo v času potresa v objektu, ga je potrebno zapustiti po najbližji poti. Za varnost koristimo razne podboje vrat, sten, ter ožje dele sten. Zunaj se zadržujemo v ustrezni razdalji od objektov zaradi nevarnosti pred padajočimi predmeti.
- f) Posebej se mora preprečevati panika.

- g) V angažiranju sil in sredstev v I. fazi aktiviramo podjetja, zavode, organizacije in društva s katerimi ima občina pogodbo, v drugi fazi aktiviramo regijske tehnično reševalne enote CZ. V celotni akciji sodelujejo prizadeti krajan in krajan v neposredni bližini v obliki samopomoči in medsebojne pomoči.

10. Predlogi za preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic ob potresu

- a) Po potresu vodenje in koordinacijo prevzame pristojni štab CZ. Naloge izvajajo s sklepom zadolžena podjetja, zavodi in organizacije. V prvi fazi se oceni stanje ter določi prioriteta ukrepov. Nato se izvedejo aktivnosti za reševanje in pomoč s hkratnim upoštevanjem možnosti po potresnih sunkih in temu primernih posledic,
- b) Preventivni ukrepi v skrbi za ureditev prometnega režima, urejenosti poti in ulic, ter nadzor nad izvajanjem ustreznih odlokov,
- c) Zagotovitev pravočasnega organiziranja sil in sredstev za zaščito, reševanje in pomoč,
- d) Pravočasno in ustrezno obveščanje ljudi o potrebnih ukrepih.

2. OCENA OGROŽENOSTI OB POPLAVAH

1. Viri nevarnosti poplav

V občini sta dva manjša potoka Lešnica in Sejanski potok ki je pritok ribniku Savci.

2. Možni vzroki nastanka poplav

Glavni vzroki nastanka poplav so:

- dolgotrajno deževje (predvsem spomladi in v jeseni),
- topljenje snega (predvsem pozimi in spomladi),
- utrgan oblak (pomladi, poleti in v jeseni),

3. Verjetnost pojavljanja poplav

V prostoru občine Sveti Tomaž so poplave možne predvsem spomladi ob hitrem taljenju snega ali jeseni ob dolgotrajnem dežju.

Možnosti poplav glede na vir ogrožanja:

- ogroženost zaradi utrganega oblaka in vpliva infrastrukture pa v celotnem prostoru.

4. Vrsta, oblika in stopnja ogroženosti ob poplavih

Glede na značilnosti reliefa in na tip podnebja spada območje občine Sveti Tomaž med pokrajine v katerih nevarnost poplav ni stalno prisotna.

Ogroženost občin zaradi poplav

Regija/občina	Površina občine v km ²	Število ljudi (GIS UJME, 2011)	Gostota poseljenosti (štev. ljudi/km ²)	Razred ogroženosti glede na parametre/kazalnike	Spremembe po usklajevanju – končni razred ogroženosti
PODRAVSKA					
Cirkulane	32,1	2228	69,4	1	1
Destričnik	34,4	2565	74,6	1	1
Dornava	28,4	2680	94,4	2	2
Gorišnica	29,1	3782	130,0	4	4
Hajdina	21,8	3648	167,3	1	1
Juršinci	36,3	2314	63,7	3	3
Kidričevo	71,5	6474	90,5	5	5
Majšperk	72,8	4027	55,3	2	3
Markovci	29,8	3925	131,7	2	2
Ormož	141,6	12.700	89,7	3	3
Podlehnik	46,0	1852	40,3	2	2
Ptuj	66,7	22.683	340,1	3	3
Središče ob Dravi	32,7	2215	67,7	3	3
Sveti Tomaž	38,1	2177	57,1	1	1
Sveti Andraž v Slov. goricah	17,6	1201	68,2	3	3
Tmovaška vas	22,9	1239	54,1	2	2
Videm	80,0	5496	68,7	4	4
Zavrč	19,3	1460	75,6	1	1
Žetale	38,0	1333	35,1	2	2
SKUPAJ	859,1	83.999	97,8		

Regija	1. razred ogroženosti	2. razred ogroženosti	3. razred ogroženosti	4. razred ogroženosti	5. razred ogroženosti	Skupno število občin
Podravska	5	6	5	2	1	19

1 – zelo majhna, 2 – majhna, 3 – srednja, 4 – velika, 5 – zelo velika

Legenda				
1	2	3	4	5

Občina Sveti Tomaž sodi v 1. razred ogroženosti pred poplavami.

5. Potek in možen obseg poplav

Osnova za določitev poplavnih območij v občini je v dolgoletnem kontinuiranem opazovanju ter meritvah. Koristimo tudi ugotovitve iz študije Ocena ogroženosti RS pred poplavami.

Glede na pogostost poplav in na površine, ki jih poplave ogrožajo, loči omenjena študija tri kategorije poplav:

- pogoste ali letne poplave;

- poplave, ki jih povzročajo 10- 20 letne povratne vode in
- katastrofalne poplave.

Obseg poplav je odvisen od količine vode, od značilnosti reliefa, od komunalne infrastrukture ter drugih preventivnih ukrepov za preprečevanje poplav. Naši vodotoki niso regulirani in na njih niso izvršeni preventivni ukrepi za preprečevanje poplav.

6. Ogroženost prebivalstva, živali in premoženja

Občina nima območij, ki so ogrožena ob naraslih vodah. Na teh območjih ni stanovanjskih objektov, ki bi bili ogroženi v večini primerov pa so poplavljene kmetijske in prometne površine.

7. Verjetne posledice poplav

Posledice poplav so različne. Zaradi njih prihaja do:

- motenj v oskrbi prebivalstva s pitno vodo, prehrabnenimi artikli, zdravstveni oskrbi in drugih elementih varnosti in oskrbe krajanov;
- motenj v cestnem prometu in nasploh v prometu;
- motenj v oskrbi z električno energijo in gorivi;
- škode na kmetijskih površinah;

8. Verjetnost nastanka verižne nesreče ob poplavih

Poplave lahko tudi povzročijo verižne nesreče:

- onesnaženje podtalnice (pitne vode);
- pojav plazov;
- izlitja nevarnih snovi, ki so neustrezno zaščitena ali skladiščena (npr. kurilno olje,..).

9. Možnost predvidevanja poplav

Predvidevanje poplav je možno s pomočjo podatkov Hidrometeorološkega zavoda Slovenije, ki prognozira količino padavin. Te podatke posreduje v RCO, kateri dalje posreduje prognozo ReCO. Slednji daje podatke tudi občini. Občina dobiva podatke tudi direktno iz pristojne službe URSZR. Na osnovi podatkov pripravijo strokovnjaki domnevno oceno poplavne ogroženosti. Poleg količine padavin, so pomembni podatki za predvidevanje poplav tudi vodostaji vodotokov. Podatki o vodostajih zajemajo višino vode merjeno v cm in pretok v m³/s. Te podatke je možno spremljati samo tam kjer so merske postaje, za katere pa velja, da jih je žal premalo.

10. Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči ob poplavih

1. Občini za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči ob **poplavih NI POTREBNO izdelati posebej načrta ZRP** v primeru poplav, **IZDELA se skupni načrt za poplave vihar, neurje, plazove.**
2. V izvajanje zaščite, reševanja in pomoči ob poplavih v občini se vključujejo:
 - Javna gasilska služba
 - Javno podjetje Komunala Ormož

11. Predlogi za preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic poplav

1. Predlogi za preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic poplav so:
 - redno vzdrževanje vodotokov;
 - skladni razvoj infrastrukture s posegi v prostor;
 - vzdrževanje jarkov, propustov in mostov;
 - izvajanje objektov za zaščito pred poplavami (zadrževalniki, regulacije, ipd.);
 - pravočasno obveščanje ljudi o nevarnosti hitrega naraščanja rek in vodotokov;

3. OCENA OGROŽENOSTI OB NESREČAH Z NEVARNO SNOVJO

1. Viri nevarnosti

Znanstveno tehnični razvoj prinaša v uporabo vse več raznih nevarnih snovi.

V občini Sveti Tomaž se srečujemo z nevarnimi snovmi predvsem v dveh okoljih in sicer sta to:

1. Transitni transport po regionalni cesti
2. Manjša skladiščenja v zavodih in gospodarskih subjektih

Nevarne snovi definiramo in klasificiramo po Zakonu o nevarnih snoveh, kakor sledi:

1. eksplozijsko nevarne snovi,
 2. lahko vnetljive snovi,
 3. vnetljive snovi,
 4. snovi, ki povzročajo vžig - oksidativne snovi,
 5. strupene in zdravju škodljive snovi,
 6. jedke in dražljive snovi,
 7. radioaktivne snovi,
 8. plini,
 9. gabljive in kužne snovi,
1. Eksplzivne nevarne snovi imajo lastnost, da ob ugodnem zunanjem vplivu z eksplozivnim kemičnim razpadanjem sproščajo energijo v obliki toplote in plinov.
 2. Lahko vnetljive snovi so snovi:
 - ki v tekočem stanju imajo plamenišče pod 38 °C in parni tlak pod 3 bare,
 - se v trdem stanju po manjšem viru vžiga vžgejo in potem, ko vir vžiga ni prisoten, še vedno gorijo ali vsaj tlijo,
 - se vžgejo same od sebe,
 - imajo v plinastem stanju pri normalnem tlaku v zraku eksplozijsko območje,
 - v stiku z zrakom ali ovlaženim zrakom razvijajo lahko vnetljive pline v nevarnih količinah.
 3. Vnetljive snovi so snovi, ki imajo v tekočem stanju plamenišče nad 38°C.
 4. Snovi, ki povzročajo vžig, so snovi, ki v kontaktu z drugimi snovmi, predvsem z gorljivimi, reagirajo tako, da pri tem razvijajo večje količine toplote.
 5. Strupene snovi so snovi za katere je znanstveno ugotovljeno, da v določenih količinah z vdihovanjem, zaužitjem ali pronicanjem skozi kožo v telo povzročijo smrt ali okvaro človekovega ali živalskega organizma. Zdravju škodljive snovi so snovi, ki z vdihovanjem, zaužitjem ali pronicanjem v telo skozi kožo povzročajo zdravstvene okvare manjšega obsega.

6. Jedke snovi so snovi, ki pri kontaktu povzročijo uničenje živega tkiva. Nadražujoče snovi so tiste, ki povzročijo pri enkratnem ali ponavljajočem kontaktu s kožo ali sluznico takojšnje ali kasnejše vnetje.
7. Radioaktivne snovi so snovi, katerih specifična aktivnost presega 74 K bq/kg.
8. Plini so snovi, ki pri temperaturi 15°C in pod tlakom 1,011 mb v plinastem stanju in se uporabljajo, hranijo in prevažajo komprimirane, utekočinjene ali raztopljene pod tlakom.
9. Gabljive in kužne snovi so snovi, ki razširjajo ogaben vonj ali lahko povzročijo pri ljudeh in živalih nalezljive bolezni.

Na področju občine Sveti Tomaž ni proizvodnih obratov, ki i se ukvarjali s uporabo nevarnih snovi kot končnim proizvodom. ,ravno tako ni odlagališč nevarnih snovi na območju občine.

Največji viri nevarnosti so prevozna sredstva, ki prevažajo nevarne snovi ter trgovinska skladišča podjetij, ki uporabljajo nevarne snovi v proizvodnem procesu ali pa nevarne snovi prodajajo.

Nevarne snovi v prometu ob znani dinamiki ni le možno deliti po firmah, ki se ukvarjajo s transportom, saj zaradi lege prometnih poti in prometnih zamaškov, obstaja ogroženost od vseh snovi, ki so v prometu, kot tudi od oseb, ki se s prevozom ukvarjajo.

Za snovi, ki so v prometu velja ugotovitev, da so v našem prostoru neevidentne, pri nesrečah z njimi se mora ugotavljati istovetnost dokumentov in snovi, skratka ugotavljamo, da so nevarnosti bistveno večje kot jih priznamo.

2. Možni vzroki nastanka nesreč z nevarnimi snovmi

Vzroki nastanka nesreč z nevarnimi snovmi so:

- prevoz nevarnih snovi,
- neustrezno ravnanje z nevarnimi snovmi,
- neustrezno hranjenje nevarnih snovi,
- neustrezna tehnologija proizvodnje, ki uporablja nevarne snovi,
- požari, poplave, plazovi,.. lahko povzročijo, da pride do nesreč z nevarnimi snovmi,
- diverzije,
- vojna.

3. Verjetnost pojavljanja nesreč z nevarnimi snovmi

Glede na to, da je v prostoru občine zelo malo število različnih nevarnih snovi, ni za pričakovati večje nesreče z nevarnimi snovmi. Med nevarnimi snovmi po vrsti nevarnosti prevladujejo lahko vnetljive snovi, zato je pričakovati, da bo največ tovrstnih nesreč, v obliki **razlitja** derivatov ali v obliki **požarov**.

4. Ogroženost prebivalstva, živali in premoženja

V primeru nesreč z nevarnimi snovmi bi bila najbolj ogrožena območja neposredno ob lokaciji nesreče. Ta je lahko opredeljena glede na vrsto nevarnih snovi v mirovanju ali v prometu.

Nasploh pa ugotavljamo, da so najbolj ogrožena vsa območja, ki se nahajajo v bližini najbolj obremenjenih cest.

Ogroženost prebivalstva z nevarnimi snovmi je večja predvsem v neposredni bližini izvora nevarne snovi.

V teh okoljih so začetne manjše intervencije zaposlenih možne, medtem, ko sil za organizirano specializirano akcijo ni in večinoma računamo na gasilsko enoto Ormož in Ptuj, ki je dokaj dobro opremljena in usposobljena za take intervencije in ima koncesijo URSZR za ukrepanje ob tehničnih nesrečah in nesrečah z nevarno snovjo.

5. Verjetne posledice nesreč z nevarnimi snovmi

Posledice nesreč z nevarnimi snovmi so lahko zelo različne, kar je odvisno od mnogih dejavnikov.

Zaradi različnih možnosti prihaja do različnih posledic:

- onesnaženje vodotokov,
- onesnaženje podtalnice,
- onesnaženje ozračja,
- nastanek eksplozije,
- nastanek požara,
- zastrupitve ljudi in živali,
- poškodovanja ali uničenja premoženja,
- ogroženosti ljudi, živali in vegetacije.

6. Verjetnost nastanka verižne nesreče ob nesrečah z nevarnimi snovmi

Nesreče z nevarnimi snovmi lahko povzročijo tudi verižne nesreče:

- pogini rib,
- pomanjkanje pitne vode,
- ogroženost prebivalstva,
- požari,
- motnje v procesu odvajanja in čiščenja odpadle vode,
- pogine živali...

7. Možnost predvidevanja nesreč z nevarnimi snovmi

Na podlagi podatkov iz podjetij, posamezniko oz s.p., ki uporabljajo v proizvodnem procesu nevarne snovi ali pa imajo nevarne snovi v svojih skladiščih, lahko predvidevamo s kakšnimi nesrečami z nevarnimi snovmi se bomo srečevali v določenem okolju.

Veliko težje pa je predvidevati nesreče z nevarnimi snovmi v cestnem prometu, saj ne vemo kateri nevarni tovari se prevažajo po naših cestah.

8. Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči ob nesrečah z nevarnimi snovmi

1. V skladu z Uredbo o ukrepih za zmanjševanje tveganja za okolje zaradi večjih nesreč z nevarnimi kemikalijami (Uradni list RS, št. 88/05) in 6. člena Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 3/2002, 17/02, 17/06, 76/08 in 24/12 in 26/19) je največja možna količina nevarnih snovi v občini Sveti Tomaž manjša od praga, ko je potrebno izdelati načrt zaščite in reševanja za nevarne snovi. Podjetja v katerih se

uporabljajo nevarne snovi v proizvodnem procesu ali skladiščenju morajo skladno z občinskim odlokom izdelati ustrezne načrte.

2. Izvajalci zaščite, reševanja in pomoči ob nesrečah na cestah v občini Sveti Tomaž z nevarnimi snovmi so:
 - Gasilska enota Ormož in Ptuj , koncesionar URSZR za nesreče na cesti in nesreče ob razlitju nevarne snovi,
 - JGS ,
 - Zdravstveni dom Ormož
 - Komunalno podjetje Ormož d.o.o. ,
 - Pogodbena gradbena podjetja (Komunalno podjetje Ormož d.o.o., Grad Trgo d.o.o.,
 - Občinski Štab CZ
3. Glede na možnosti nesreč z nevarno snovjo na cestah v občini, občina dodatno financira usposabljanje in opremljanje prostovoljnih gasilskih društev za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči ob nesrečah z nevarnimi snovmi.

9. Predlogi za preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic, ki nastanejo ob nesrečah z nevarnimi snovmi

1. Občina seznaniti občane na kritičnih območjih o potencialni nevarnosti, v ta namen pripraviti ustrezna navodila za primer nesreče ter tako zagotavlja osebno in vzajemno zaščito.
2. Ugotavljamo, da je pomanjkljiva opremljenost operativnih gasilcev z osebnimi zaščitnimi sredstvi za ukrepanje ob tovrstnih nesrečah in zato jih je nujno v vseh teh primerih ustrezno opremiti. Potrebno je nabaviti zaščitne maske s posebnimi filtri, ognjevarne obleke, obleke in sredstva, ki so odporna proti kislinam, dihalni aparati in podobno,..
3. Organi vodenja v civilni zaščiti (štab, poveljniki OGE JGS) naj se usposobijo za vodenje reševalnih akcij manjšega obsega. Več bi pa bilo potrebno specialističnega usposabljanja za področje dela z nevarnimi snovmi.
4. Vpeljati ustrezen sistem medsebojnega obveščanja ob nastanku nesreč z nevarnimi snovmi.
5. Učinkovitost ukrepanja v primeru nesreče z nevarnimi snovmi je odvisna od:
 - pravočasnega obvestila o nesreči,
 - koordinacije dela,
 - možnosti identifikacije nevarne snovi.
 -

V občini sveti Tomaž- Ni POTREBNO izdelati načrta za primer nevarnih snovi.

4. OCENA OGROŽENOSTI – V I H A R

1. Viri nevarnosti viharja

Območje občine Sveti Tomaž sodi z meteorološkega vidika v prostor, ki nima večje neposredne ogroženosti. Posredno ogroženost pa povečajo nekateri prostorski dejavniki in posegi v prostor. Tako v prostoru občine v zadnjih 50 letih ni bilo večjih viharjev. Neposredna krajevna bližina tako kaže na možnost viharja in njegove posledice, medtem, ko verjetnost povezujemo z meritvami za 50 let nazaj.

Po reliefnih značilnostih ima občina Sveti Tomaž relativno ugodno lego, saj ravnina na kateri leži v okolici pozitivno vpliva na gibanje zračnih mas.

2. Možni vzroki nastanka viharja

Možni vzroki so v:

- meteoroloških dejavnikov (mikro in makro klimi),
- v reliefnih dejavnikih ter
- v dejavnosti v prostoru.

Kljub relativno odprtemu mikroreliefu, je makrorelief ugoden in ne predstavlja povečane nevarnosti za področje občine.

Dejavnost v prostoru pa vedno bolj vpliva na mikro in makro klimo.

3. Verjetnost pojavljanja viharja

V občini Sveti Tomaž je verjetnost viharja nizka, možnost pa obstaja v letnih mesecih.

4. Vrsta, oblika in stopnja ogroženosti ob viharju

Glede na tip podnebja in reliefne značilnosti sodi prostor občine med tiste pokrajine kjer je nevarnost viharja majhna.

5. Potek in možen obseg viharja

Dolgoletna opazovanja so pokazala, da je možnost viharja majhna. Ugotovitve na osnovi posledic viharja v okolici občine Sveti Tomaž, pa izkazujejo potencialno možnost, pa tudi posledice, ki bi nastale so pretežno na strešnih objektih in na površinah objektov.

6. Verjetne posledice viharja

Posledice viharja so različne, zaradi njih pa prihaja do:

- poškodovanja stanovanjskih in gospodarskih objektov,
- motenj v cestnem prometu,
- motenj v oskrbi z električno energijo,
- škode na kmetijskih površinah,
- prihaja do škode na infrastrukturnih objektih (elektro omrežje, telekomovo omrežje).

7. Verjetnost nastanka verižne nesreče ob viharju

Zaradi samega viharja verižna nesreča ni možna, v povezavi z neurjem in poplavi so možnosti opredeljene pri poplavih.

8. Možnost predvidevanja viharja

Predvidevanje viharja je možno s pomočjo podatkov HMZ Slovenije, ki prognozira vremenska stanja v Sloveniji. Te podatke posreduje ReCO in do občin. Na podlagi podatkov se pripravijo preventivni ukrepi za zmanjšanje posledic viharja.

9. Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči ob viharju

1. Za primer **ogroženosti pred viharjem ni potrebno izdelati posebnega načrta zaščite, reševanja in pomoči**. Posledice viharja povezane z neurji in poplavami in se izvajajo v skladu z načrtom zaščite in reševanja ob poplavah.
2. V izvajanje zaščite, reševanja in pomoči ob viharju vključiti:
 - OGE JGS občine Sveti Tomaž
 - štab CZ i,
 - podjetja, zavodi in druge organizacija, ki so s sklepom zadolžene za naloge CZ,
 - obveščanje ReCO,
 - obveščanje krajanov za zaščito vozil in drugih predmetov, omejitev gibanja, ter preprečitev panike,
 - izvesti ukrepe sanacije, reševanja in pomoči po potrebi tudi nastanitev prebivalstva,
 - izvesti zaščito objektov.

10. Predlogi za preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic viharja

Predlogi za preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic viharja so:

- pri posegih v prostor je potrebno dodatno upoštevati tudi nevarnost za nastajanje ugodnih pogojev za vihar,
- pri konstrukciji objektov in predvsem streh so nujni ukrepi s katerimi močneje povežemo potencialno ogrožene konstrukcije,
- pri prebivalcih je potrebno usposabljanje, obveščanje glede varnosti gibanja, puščanja vozil in druge tehnike,
- zavarovanje za tovrstne nevarnosti kot psihološki in materialno-socialni ukrep,
- zagotovitev pravočasnega organiziranja sil za zaščito, reševanje in pomoč pri odpravi posledic viharja,
- pravočasno obveščanje ljudi o nevarnosti viharja.

5. OCENA OGROŽENOSTI – S U Š A

1. Viri nevarnosti nastanka suše

Območje občine Sveti Tomaž sodi po meteoroloških in pedoloških dejavnikih v tisti del prostora, kjer je suša možna ni pa stalna. Možnost suše še dodatno povečajo razni posegi v prostor.

2. Možni vzroki nastanka suše

Poglavitni vzroki za nastanek suše so:

- daljše sušno obdobje,
- odvisnost oskrbe ljudi z meteorno vodo,
- posegi v prostor (vpliv človeka),
- specifika pedološke sestave tal.

Ker se v prostoru pojavljajo sušna obdobja kar nekajkrat na leto in so zelo različna na čas trajanja in vpliv temperature, je v teh primerih zelo težko govoriti o naravni nesreči. Daljša sušna obdobja postajajo tako sestavni del življenja in bivanja. V našem sistemu pa se moramo na to specifiko narave ustrezno prilagoditi. Marsikje se najdejo sredstva za velike gospodarske objekte, hleve in podobno, ne upošteva pa se ustrezni vpliv mikroklimatskih razmer na dejavnost. Tako so škode običajno nesorazmerne primerjalno z možnostmi in potrebami po preventivnih učinkih.

3. Verjetnost pojavljanja suše

Po atmosferskih dejavnikih in podnebnem tipu je suša značilna za poletne mesece, njeni zamiki pa so tudi možni na pomlad in jesen. Prava suša je tudi odvisna od količine padavin v zimskem času, saj kronična pomanjkanja padavin poletne visoke temperature hitreje spremenijo v nesrečo.

4. Vrsta, oblika in stopnja ogroženosti ob suši

Glede na tip podnebja ter značilnosti pedološke sestave tal sodi tudi prostor Občine Sveti Tomaž med tiste pokrajine, kjer so suše možne.

Ogroženost zaradi suše se lahko odraža na naravo posredno pa tudi na ljudi. Daljša sušna obdobja imajo tako hiter učinek na naravo, ki se začne sušiti. V kasnejši fazi se ta vpliv izraža v pomanjkanjih pitne vode. Kritična področja zaradi učinka suše na uporabo pitne vode so sicer izven občine Sveti Tomaž, kjer so področja, ki so zaradi oskrbe z meteorno vodo in zaradi infrastrukturne nerazvitosti popolnoma odvisna od vremena.

5. Potek in možen obseg suše

Glede na dolgoletna spremljanja vremena in posledic klime na naravo lahko sušo kot nesrečo klasificiramo na:

- kratkotrajne in pogoste suše v letnem času,
- dolgotrajne suše,
- katastrofalne suše.

Obseg suše je vedno odvisen od dolžine trajanja sušnega obdobja, od količine padavin v obdobju pred sušo kot tudi od temperaturnih razmer. Na klimatske dejavnike, še moramo dodati lastnosti pedološke podlage tal.

Tako lahko suše delimo po času trajanja sušnega obdobja in po intenzivnosti posledic suše.

6. Ogroženost prebivalstva, živali in premoženja

Občina Sveti Tomaž ima področja, ki so lahko ob suši ogrožena v oskrbi s pitno vodo, gre predvsem za področja, ki so oddaljena od vira vode. V nižinskem delu občine je nekaj manjših vodotokov, ki predvsem zaradi nestalnosti in tudi malih vodnih količin niso pomembni oz. uporabni v času hujših sušnih obdobj. Pri ogroženosti vegetacije so bolj izpostavljena ravninska področja, še posebej so to področja, ki so bolj oddaljena od struge potokov in njihovih pritokov. Obseg ogroženega področja ter nivo ogroženosti je odvisen od dejavnikov suše.

7. Verjetne posledice suše

Posledice suše so različne. Zaradi njih prihaja do:

- motenj v oskrbi prebivalstva s pitno vodo,
- motenj v oskrbi kmetijskih gospodinjstev,
- motenj v oskrbi z električno energijo,
- škode na kmetijskih površinah.

8. Verjetnost nastanka verižne nesreče ob suši

Ob suši tudi lahko pride do verižne nesreče:

- nevarnost okužbe in nastanek nalezljivih bolezni.

9. Možnost predvidevanja suše

Predvidevanje suše je možno, glede nato, da suša nastaja postopno in skozi daljši čas. Pri tem se poslužujemo podatkov HMZ Slovenije. Ker so posledice suše med drugim tudi odvisne od razvitosti infrastrukture in raznih sistemov, nam zbrani podatki s tega področja nudijo dodatno možnost za predvidevanje posledic nesreče

10. Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči ob suši

1. Ker se pojavlja suša kot naravna nesreča občasno in ker zajema manjše površine **ni potrebno izdelati načrta za to naravno nesrečo**. Kljub temu, da suša ne predstavlja za Občino Sveti Tomaž večje nevarnosti, pa lahko nastane škoda v naravi, saj so rastline na prodni podlagi še kako odvisne od meteornih voda in posledično podtalnice. Elementi zaščite, reševanja in pomoči pa so zajeti v drugih sestavinah načrta za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.
2. V izvajanje zaščite in reševanja v občini vključimo:
 - OGE JGS na območju katerega je suša,
 - Komunalno podjetje Ormož d.o.o.
 - Zdravstveni dom Ormož, ZD Ormož spl. Ambulanta Sveti Tomaž
 - Druge službe po potrebi.
3. V akcijo zaščite in reševanja vključiti podjetja, zavode in organizacije ter društva, ki so s sklepom Občine zadolžena za izvajanje nalog zaščite in reševanja.

11. Predlogi za preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic suše

1. Pri večjih sušah uporabljati mobilne namakalne sisteme, ker potreb po stabilnih namakalnih sistemih ni. V mobilne namakalne sisteme se lahko uporablja gasilska tehnika.

2. Ukrepi pri oskrbi s pitno vodo so lahko dolgoročni - planski in interventni. Dolgoročni so v izgradnji infrastrukture, ureditev studencev, ureditev zajetij in kapnic. Interventni pa v oskrbi z pitno vodo.
3. Zagotovitev ustreznega organiziranja sil za oskrbo z vodo: gasilska društva, vodno gospodarstvo, komunala, hidrokonti, razne cisterne...
4. Skupaj s Komunalo Ormož d.o.o. zagotoviti ustrezno število odvzemnih mest za odvzem vode, ter definirati merila in pravila odvzema. (odvzemna mesta v neposredni bližini gasilskih domov)

6. OCENA OGROŽENOSTI OB POŽARIH

1. Viri nevarnosti požarov

V občini Sveti Tomaž je z gozdom poraslih 1283 ha površine, kar povečuje možnost požarov v naravi. Ocena stanja požarne ogroženosti v naravi in v naseljih, ki temelji na strukturi prostora, požarni obremenitvi, ter številu požarov v nekem obdobju nam dokazuje, da imamo v občini malo do srednje ogroženost. V okolju obstaja nekaj skupin nevarnosti za nastanek požara:

- vnetljive snovi v industriji in kmetijstvu,
- neupoštevanje požarno varstvenih predpisov v proizvodnji, pri delu...,
- nepravilno ravnanje z gorljivimi in lahko vnetljivimi snovmi,
- naravni pojavi,
- požari v naravnem okolju (požiganje suhe trave, požari gozdov, na neurejenih smetiščih,...).

2. Možni vzroki za nastanek požara

Največkrat ogroža požarno varnost spomladansko kurjenje trave, čiščenje okolice hiš, sadovnjakov in drugih površin. Ker se ne upoštevajo nevarnosti gorenja (bližina vnetljivih snovi, vpliv vetra, prenos požara preko tlenja, zapozneli vžigi in podobno), se povsem normalno gorenje razvije v neobvladljivi požar.

Požari v in ob gozdovih nastajajo zaradi kurjenja v neposredni bližini gozda, zaradi nevarnih kurišč ob piknikih, zaradi cigaretnih ogorkov in drugih virov vžiga. Posebej so ogrožene večje strjene gozdne površine. Dodatne nevarnosti v teh okoljih predstavljajo tudi razne električne napeljave, udari strel in podobno.

Požari neurejenih smetišč, ki se običajno nahajajo ob robu gozda, ob raznih jarkih in gramoznicah, ter drugih segmentih naravnega okolja. Nastanek takšnih požarov je povezan z načrtnim kurjenjem odloženih snovi ali samovžigom različnih materialov.

Med druge vzroke požarov prištevamo:

- električna napeljava,
- človeški faktor,
- malomarnost,
- tehnološke napake strojev in opreme,
- samovžigi in
- neznan vzrok.

3. Verjetnost pojavljanja požarov

Kljub temu, da so možnosti za nastanek požarov skozi vse leto, obstajajo v določenih okoljih in na določenih objektih večje možnosti za nastanek požarov v določenem času.

Največja verjetnost za nastanek požarov v objektih je v času kurilne sezone, tj. pozimi, v naravnem okolju pa spomladi zaradi urejanja okolja ter v poletnem času zaradi suše.

4. Vrsta, oblika in stopnja ogroženosti ob požarih

Ne glede na vse večjo samozavest delovnih ljudi in občanov, so v občini še vedno zelo pogosti požari tako v bivalnem in delovnem kot tudi v naravnem okolju. Gozdovi v občini Sveti Tomaž spadajo med manj ogrožene v Republiki Sloveniji. Ogroženost gozdov oziroma nevarnost nastajanja požarov se poveča v sušnih obdobjih.

Potencialno nevarnost predstavljajo vse številnejši izletniki z nizko požarno-varnostno kulturo in kurjenje ognja na neurejenih vikend prostorih, velik promet po cestah, predvsem ob prometnih nesrečah, ker se po naših cestah prevažajo velike količine lahkovnetljivih snovi.

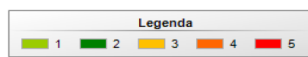
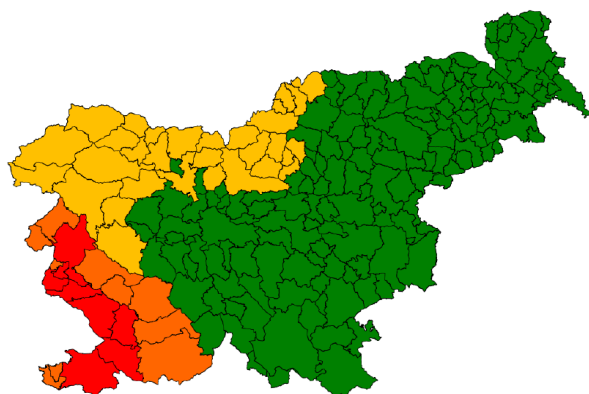
Spomladi je velika ogroženost gozdov zaradi zažiganja suhe trave.

Zelo pogosti in nevarni za ljudi in živino so požari v kmetijstvu. Vedno je prisotna velika količina lahkovnetljivih in gorljivih snovi - seno, slama, listje, prah, gorivo in maziva itd. V požarih so pogosto ogroženi sosednji gospodarski objekti, kmetijski stroji, stanovanjski objekti, ljudje, živina, njive s posevki in podobno. Požar se širi zelo hitro, po zraku letijo goreči snopi sena, slame in žareči ogorki, kar povzroča vžige sosednjih objektov ter nastajanje novih žarišč. Zaradi hitrega vnemanja sena, slame, listja in objektov, je vedno prisotna nevarnost za ljudi, gasilske enote in živino v objektih. V požarih mineralnih gnojil in pesticidov so prisotni še strupeni plini, ki lahko ogrozijo širšo okolico.

Mnogo individualnih lastnikov preventivno ne opravlja skupnih nalog, od katerih pa je odvisna tudi požarna varnost.

S širjenjem obrti, podjetništva in drugih individualnih dejavnosti pristojne službe sicer izdajo ustrezna uporabna dovoljenja, vendar s težavo zagotavljajo nadzor nad upoštevanjem tovrstne zakonodaje. Tako je marsikje dvomljiva požarna varnost, ob upoštevanju dejstva, da racionalne ekonomsko učinkovite rešitve obidejo nekatere strokovne standarde neke dejavnosti ali ogrožene okolice.

STOPNJA OGROŽENOSTI OBČIN ZARADI POŽARA V NARAVNEM OKOLJU

1 – zelo majhna, 2 – majhna, 3 – srednja, 4 – velika, 5 – zelo velika

Občina Sveti Tomaž sodi v 2. stopnjo-majhno ogroženost zaradi požarov v naravnem okolju.

5. Potek in možen obseg požarov

Požari izbruhnejo nenadoma, običajno tam, kjer jih najmanj pričakujemo. Od pojava prvega plamena do požara večjih razsežnosti je običajno potrebno malo časa, zato je potrebna hitra in učinkovita akcija gašenja.

Če gre za manjši začetni požar, ko je šele zagorelo, je potrebno samozaščitno ravnati in takoj pogasiti ogenj. Pri tem je pomembno kako se lotimo požara in pazimo na lastno varnost. V kolikor požara ni možno pogasiti je potrebno nemudoma poklicati gasilce.

Glede na obseg ločimo:

- požare na manjših-dislociranih objektih,
- požare v strnjenih naseljih,
- industrijske požare.

Požare na manjših dislociranih objektih je lažje gasiti in so tudi manj nevarni za okolico.

Požari v strjenih naseljih so najbolj nevarni, saj se požar lahko hitro razširi na druga poslopja, ki so v neposredni bližini. Pri tem so največji problemi z dovozi do mesta požara, zadostne količine vode, dotrajanost dimnikov, požarni zidovi,.. Glede tega so najbolj ogrožena strnjena naselja, ostala naselja v občini Sveti Tomaž so manj ogrožena.

Industrijski požari so tam, kjer so industrijski obrati ali večje delavnice. Med požarno bolj ogrožena območja tudi spadajo kulturna dvorana, šola in vrtec.

6. Ogroženost prebivalstva, živali in premoženja

Pri požarih na objektih so odvisno od vrste objekta (stanovanjski, gospodarski, počitniški, kulturni), ki jih zajame požar, le - ta ogroža ljudi, živali, premoženje, ki ga uporabljajo oziroma so v njem in kulturno dediščina velikih vrednosti in okolje. Število in vrsta ogroženih je neposredno odvisno od vsakega posameznega objekta.

Pri požarih v naravi pa so najbolj izpostavljeni oz. ognjeni zublji največkrat ogrožajo ljudi, ki neposredno živijo v bližini gozda, domače in gozdne živali, nasade, gozdne površine in druge stavbe, ki jih zajamejo.

7. Verjetne posledice požarov

Posledice požarov so močno vidne v naravi, na gradbenih objektih in na prometnih sredstvih. Posledice so v odvisnosti od intenzitete in velikosti požara.

- posledice požarov v naravi so v požganih travniških, gozdnih ter grmovnih površinah,
- posledice na gradbenih objektih so v uničenju stanovanjskih, gospodarskih, poslovnih in drugih objektih,
- posledice v prometnih sredstvih so uničena vozila cestnega prometa.

8. Verjetnost nastanka verižne nesreče ob požarih

Požari lahko povzročijo verižne nesreče:

- pojav plinastih produktov, ki so smrtno nevarni,
- izlitje nevarnih snovi,
- prekinitev proizvodnje,
- motnje v prometu,
- onesnaženje ozračja,
- pojav rušenja večjih konstrukcij.

9. Možnost predvidevanja požarov

Požare v naravi je možno predvidevati glede na letni čas. Tako prihaja do požarov v naravi predvsem spomladi - v času pomladanskega čiščenja travnikov, sadovnjakov in obrobij gozdov, ter poleti v času dolgega sušnega obdobja.

Obstaja tudi nevarnost, da pride do požarov v gradbenih objektih, predvsem tam kjer ni urejena protipožarna zaščita. V podjetju več ni prave odgovornosti, požarni načrti se več ne ujemajo s prvotnimi načrti, saj so na večjih mestih prehodi zazidani, zaklenjeni ali pregrajeni.

Požari v gradbenih objektih so bolj pogosti v zimskem času zaradi vžigov saj v dimnikih ter zaradi okvar grelnih in električnih naprav.

Požari na prometnih sredstvih so največkrat zaradi kratkega stika na električnih napeljavah na železnici in na vozilih in zaradi prometnih nesreč.

10. Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči ob požarih

1. Celoviti pogoji in možnosti izvajanja zaščite, reševanja in pomoči ob požarih v naravi in požarih v naseljih so opredeljeni v Operativnem gasilskem načrtu GZ Sveti Tomaž
2. Izvajalci zaščite in reševanja pred požari so vsa gasilska društva.
3. Občina pri sklepanju pogodbe o opravljanju gasilske javne službe upošteva oceno ogroženosti pred naravnimi in drugimi nesrečami.
4. Operativni ukrepi ob požarih: v teh primerih se preko prijave na tel. št. 112, 113 aktivira najbližja gasilska enota, v kolikor pa so potrebe večje pa tudi gasilske enote v bližini. Zaščito in reševanje vodi vodja intervencije tj. ustrezno usposobljen član tistega gasilskega društva na katerem teritoriju je požar. V požarih večjih razsežnosti se vključijo vse GE, po potrebi pa tudi GE izven občine. V požarih večjih razsežnosti vodi in koordinira poveljnik GZ, oz. namestnik poveljnika GZ občine Sveti Tomaž

V primeru požarov, ki bi bili ob kompleksni nesreči npr. ob potresu, vojni ali drugi hudi nesreči so gasilske enote le del interventnih sil. Vodenje gasilcev se razdeli na požarne okoliše, medtem, ko vodenje celotnih sil prevzame pristojni poveljnik civilne zaščite. Pomembna je tudi koordinacija vodenja pa tudi celotnega sodelovanja v intervenciji.

V primeru požara v strjenih naseljih je nujno sodelovanje s policijo zaradi ureditve mirujočega in mobilnega prometa. Sodeluje se tudi z drugimi podjetji, zavodi in organizacijami, katerih dejavnost je vključena v zaščito in reševanje.

Pri koncu požara domače prostovoljno gasilsko društvo prevzame požarno stražo. Prav tako se domače PGD vključi v nekatere ukrepe sanacije: npr. prekladanje razsutega tovora, sena slame in podobno, uničevanje požarnih žarišč, odstranjevanje zgorelih delov ostrešja, objekta ipd. V kolikor so bile v požaru zajete nevarne snovi je potrebna posebna sanacija prostora, omejitev širjenja in vpivanja nevarne snovi v tla in drugo podlago.

11. Predlogi za preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic ob požarih

1. V skladu z veljavno zakonodajo se morajo zavodi, organizacije in druge institucije, ki se ukvarjajo s snovmi in dejavnostjo, ki ogroža požarno varnost držati predpisanih navodil. Pri kurjenjih v naravi je nujna predčasna prijava vsakega kurjenja v naravi, prav tako je v določenih primerih potrebno zagotoviti ustrezno požarno varovanje. V naseljih se mora upoštevati preventiva odmikov od objektov. Podjetja, zavodi in druge organizacije glede na

velikost in vrsto dejavnosti morajo zagotoviti tehnične standarde in usposabljanje svojega kadra. Preventiva se zagotavlja tudi preko javnih medijev ter uporabe propagandnega materiala ob različnih časovnih obdobjih. Ureditev prometnega režima in sistema parkiranja se ureja tako, da ne bilo tehničnih ovir pri intervenciji,

2. Glede na stopnjo požarne obremenitve je stalna naloga zagotavljanje požarne vode in drugih sredstev za gašenje,
3. Za večjo varnost pred požari je potrebno vzdrževanje in dograjevanje obstoječega sistema alarmiranja,
4. Upoštevanje požarnovarnostnih predpisov,
5. Usposabljanje prebivalstva za požarno zaščito,

7. OCENA OGROŽENOSTI OB TERORIZMU

1. Viri nevarnosti

Ne glede na časovni in krajevni odmik vojnih nevarnosti, velja ugotovitev, da so te še vedno možne in se za zaščito in reševanje v teh primerih moramo posebej pripraviti. Ni smiselno razpravljati o variantah ogroženosti, ker se te glede na politično in drugo situacijo hitro menjavajo, velja pa nekaj ugotovitev.

Obstaja objektivna možnost za ogrožanja Slovenije in s tem posredno občine Sveti Tomaž. Ob tem ne moremo mimo specifične in strateške lege Sveti Tomažin okolice, ki je na križišču že zgodovinsko pomembnih poti med jugom in severom ter med vzhodom in zahodom. Ta lega v vojaško strateškem smislu pomeni možnost za prehod vojaških sil skozi ta prostor. Brez obrambe prostora ne moremo izhajati ne glede na velikost Slovenije saj je jasno (izkušnje novjših vojn), da nam pomoč od zunaj nekaj pomeni le takrat, ko storimo sami vidne korake za našo državo. Torej brez lastnih prizadevanj tudi tuja pomoč nima učinka.

2. Možni vzroki za nastanek terorizma

Možnih vzrokov je več:

- nerešene mejne in ozemeljske zadeve,
- konflikt s katero od sosednjih držav,
- konflikt v okviru širših razsežnosti.
- Industrijski terorizem

3. Vrsta, oblika in stopnja ogroženosti ob terorizmu

V primeru terorizma gre za posredno in neposredno ogroženost ljudi, premoženja in prostora. Stopnja ogroženosti je odvisna od ciljev agresije, od razmerja sil, od lastne pripravljenosti in podobno. Ker bi v primeru terorizma šlo predvsem za ogroženost civilnega prebivalstva, je stopnja ogroženosti odvisna od mnogih faktorjev, med katerimi zajema vidno mesto predvsem sistem obveščanja.

4. Potek in možen obseg ogroženosti

V okviru ogroženosti tega prostora obstaja nevarnost za naše prebivalstvo, premoženje in prostor. Torej je obseg ogroženosti tudi odvisen od naše pripravljenosti.

Na našo varnost v prostoru pa zraven nasprotnikovih namenov in sredstev vpliva tudi naša infrastruktura, ter struktura objektov, ki so v tem prostoru.

5. Ogroženost prebivalstva, živali in premoženja

Vsebina ogroženosti je glede na cilje terorizma lahko zelo različna in zajema vse elemente ogroženosti od fizične pa do izgube celotnega premoženja. Zraven mnogih ukrepov zaradi dolgoročnosti opredeljujemo predvsem ukrep obveščanja prebivalcev.

Glede na specifično naselij v občini Sveti Tomaž, ni javnih ni drugih zaklonišč.

6. Verjetne posledice terorističnih delovanj

Posledice terorističnih delovanj so lahko zelo različne:

- velike človeške in materialne izgube,
- izgube prostora - begunstvo,
- motnje v vseh elementih oskrbe,
- poškodbe ljudi, objektov in naprav,
- uničenje in poškodbe infrastrukturnih objektov.

7. Verjetnost nastanka verižne nesreče

Vojna lahko povzroči verižne nesreče:

- izlitja nevarnih snovi,
- nastanek nalezljivih bolezni,
- onesnaženje podtalnice,
- požari, porušitve, ranjenci,..

8. Možnost predvidevanj terorizma in njihovih posledic

Terorizem kot nadaljevanje politike z drugimi sredstvi je možno v kritičnih mednarodnih situacijah tudi predvidevati. Za nas ni toliko važno predvidevanje terorizma, ampak predvidevanje ukrepov zaščite tj. ohranjanje in razvoj obveščanja.

9. Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči

1. Elemente načrtovanja opravi občina Sveti Tomaž. V sodelovanju s policijo v kriznih razmerah formirati enote za vzdrževanje reda in miru.
2. V izvajanje zaščite, reševanja in pomoči vključiti:
 - policijo za vzpostavitev reda in miru,
 - druga podjetje za izvajanje ZRiP.

10. Predlogi za preprečitev, oziroma ublažitev in odpravo posledic terorizma

Pri tej točki je predvsem poudarek na zagotavljanju obveščanja prebivalcev, pri čemer zajemamo naslednje predloge:

- redno vzdrževati sisteme javnega obveščanja,
- zagotavljanje pravočasnega organiziranja sil za pomoč prebivalstvu (gasilci, prostovoljci,..),

8. OCENA OGROŽENOSTI PRED EPIDEMIJAMI

1. Viri nevarnosti

Epidemija nalezljive bolezni je pojav nalezljive bolezni, ki po času in kraju nastanka ter številu prizadetih oseb obsega običajno stanje in je zato potrebno takojšnje ukrepanje. Epidemije so posledica stalnega spreminjanja virusov gripe, proti katerim prebivalstvo nekega območja ni odporno. Epidemija se začne nenadoma, doseže svoj vrh v 2-3 tednu in ne traja več kot 5-6 tednov. Najprej se poveča število obolelih otrok z znaki vnetja dihal. Kmalu se poveča tudi število obolelih odraslih s tipično sliko gripe. Takoj zatem se poveča število bolnikov napotenih v bolnišnice zaradi pljučnice, poslabšanja kroničnih pljučnih, srčnih in drugih bolezni.

Vzroki za nastanek epidemij so lahko onesnaženost zraka in vode.

Onesnaženost vode lahko nastane zaradi vdora onesnažene vode ali kanalizacije v vodovodno omrežje in pride do različnih črevesnih obolenj pri prebivalstvu. Zaradi posledic vodne ujme lahko pride do naplavin, ki vsebujejo fekalije in druge organske odpadke in v primeru večjih temperatur povzročijo nastanek epidemij. V občini beležimo tudi večkratne virusne epidemije (viroze) neznanih vzrokov, predvsem v poletnih mesecih, ki so posledica onesnaženega okolja in zraka in imajo posledice zaradi njih predvsem otroci in bolniki. Z varovanjem pred nalezljivimi boleznimi se ukvarja veliko medicinskih strokovnjakov. Pri tem sta temeljna preprečevanje bolezni in širjenje vedenja o zdravju. Vsak sam pa lahko za varovanje pred nalezljivimi boleznimi naredi največ, če se pravočasno cepi, zavaruje z zdravili in upošteva nasvete o osebni higieni, prehranjevanju in zdravemu načinu življenja.

Izobraževanje občanov se izvaja tudi v sistemu osebne in vzajemne zaščite. Občina ob sodelovanju zdravstvenega doma, načrtuje ukrepe glede preprečevanja epidemij za primer naravnih nesreč večjega obsega, kot je vodna ujma, poplave, razlitje nevarnih snovi itd. Štab CZ občine za izvajanje tega ukrepa aktivira za pomoč zdravstvene službe v občini in sanitarno inšpekcijo. Predvsem prevzema naloge obveščanja, opozarjanja ter zagotavljanja pitne vode. Ob epidemiji se obvesti tudi regionalnega epidemiologa, da oceni situacijo, in območni zavod za zdravstveno varstvo. Ob velikem obolevanju se aktivira tudi Center za epidemiologijo Maribor ter pristojne državne agencije po Zakonu o nalezljivih boleznih.

V občini bi v primerih epidemij smiselno uporabili določila, oziroma usmeritve iz Regijskega načrta ZRP.

Posebnega načrta ZRP v občini ne izdelujemo, zaščitene ukrepe pa izvaja zdravstvena služba.

Opomba:

V skladu z regijsko oceno izdelamo samo področje obveščanja in zaščitne ukrepe.

2. Ogroženost zaradi aviarnе influence (v javnosti ptičje gripe)

»Novi časi, stare bolezni v novi obleki in obliki nas opozarjajo na previdnost. Okužbe z virusom nove gripe A H1N1 ter drugimi virusi, ki nas ogrožajo (A H1N2, H3N1, H3N2) zato ni odveč iskanje učinkovite preventive ter učenje in praktična uporaba preprečevanja in obvladovanja bolezni. Zopet smo pri prvih ukrepu, obveščanje prebivalcev in motiviranje za skrb za lastno zdravje, kamor tudi šteje obvladovanje bolezni. Pravzaprav ponovno odkrivamo stare resnice, preizkušene in učinkovite recepte, kot so higijenski ukrepi, umivanje rok, osebna in splošna higijena, zaščita, pravilno kašljanje in kihanje, stiki in dotik z drugimi, s predmeti, zračenje, so ključni pri širjenju virusov in okužb. Preglejmo okolje, kjer živimo, dom, delovno mesto, prostore, kjer se zbirajo ljudje, javne in druge ustanove v občini, kaj lahko spremenimo na bolje. Lahko najdemo veliko točk, kjer je potrebno ukrepati, preprečevati širjejnne bolezni. Obrambne mehanizme v telesu krepimo celostno in podpiramo s cepljenjem, zdravo prehrano ter psiho fizičnim utrjevanjem telesa in duha. Ne pozabimo na nasvet strokovnjaka.«

vir: Viktorija Rehar, Društvo za promocijo in vzgojo za zdravje RS.

Uprava RS za zaščito in reševanje in poveljnik CZ RS sodelujeta z Veterinarsko upravo RS pri spremljanju pojavnosti kokošje kuge ali aviarne influence ter usklajujeta pripravljenost na ukrepanje ob morebitnem pojavu pri nas.

Veterinarska uprava RS bi ob pojavu kokošje kuge ukrepala v skladu z načrtom ukrepov v primeru pojava aviarne influence (AI) v Sloveniji, ki je objavljen na spletni strani Veterinarske uprave RS. To velja tudi za aktualna dogajanja v zvezi z navedeno boleznijo. Začetno ukrepanje je v pristojnosti veterinarske službe. Ustrezna navodila so prejeli lastniki farm, lovci in člani društev za opazovanje ptic. Ocena veterinarske uprave je, da bi bil morebitni pojav kokošje kuge krajevno omejen.

V primeru, da bi prišlo do širjenja bolezni, bi se postopoma prešlo na izvajanje ukrepov in delovanje po državnem načrtu zaščite in reševanja ob množičnem pojavu kužnih bolezni pri živalih v RS.

VIRI OGROŽANJA

Nalezljive bolezni se prenašajo po zraku, s hrano in vodo ter z neposrednim stikom ali posredno s predmeti in površin. Prenašajo se s človeka na človeka ali z živali na človeka, povzročajo pa jih najmanjša živa bitja: bakterije, virusi, zajedalci, glive in plesni.

VERJETNOST POJAVLJANJA EPIDEMIJ

Dobra organizacija zdravstvene službe in preventivnih sanitarnih ukrepov zagotavlja relativno dobro zaščito pred morebitnimi povzročitelji epidemij človeških nalezljivih bolezni.

VRSTE, OBLIKE IN STOPNJA OGROŽENOSTI

Epidemije ogrožajo zdrave ljudi.

3. Potek in možen obseg epidemije

Potek in možen obseg epidemije je odvisen od vrste bolezni in se ga ne da vnaprej določiti, dokler ni znana bolezen, ki se epidemično širi.

Nalezljive bolezni imajo značilen potek, ki se začne z okužbo, ko povzročitelj bolezni vdre v človeško telo. V njem se razmnožuje in povzroča škodljive spremembe, ki sprožijo bolezensko dogajanje, z znamenji, bolj ali manj tipičnimi za vsako bolezen. Čas med začetkom okužbe (po vdoru mikrobov) in pojavom prvih vidnih znakov izbruha bolezni imenujemo inkubacija. Večina nalezljivih bolezni ima vedno enako dolg inkubacijski čas, ki traja od nekaj ur do nekaj tednov, odvisno od števila mikrobov, njihove napadalnosti in odpornosti okuženega organizma.

Kot vsaka druga bolezen se lahko tudi nalezljive bolezni končajo s smrtjo, čeprav so taki primeri redki.

3. Ogroženi prebivalci, živali, premoženje in kulturna dediščina

Bolezen ogroža samo ljudi in živali.

4. Verjetne posledice epidemije

Veliko število bolnih, nesposobnih za delo, pri neozdravljivih boleznih tudi smrtnih žrtev. Velika gospodarska škoda.

5. Verjetnost nastanka verižne nesreče in možnost predvidevanja epidemije

Verjetnost nastanka verižne nesreče je zelo majhna. Posledice bi bile predvsem na gospodarskem delu, saj se večina kmetij preživlja z živinorejo in predstavlja glavni vir dohodka. S predpostavko, da bo zaradi množičnega pojava kužnih bolezni prišlo do ogroženosti, obstaja verjetnost nastanka še naslednjih nesreč:

- širjenje zoonoz pri ljudeh,
- onesnaževanje okolja s poginulimi živalmi in s tem nevarnost za zdravje ljudi,
- neposredna škoda zaradi poginov ali zakolov živali ter zmanjšanju proizvodnje in prometa z živalmi,
- zastoji v mednarodnem prometu in s tem tudi negativne posledice za turizem,
- zmanjšanje nakupov v trgovinah predvsem ljudi onstran meje in
- veliki stroški za preventivo, zatiranje in izkoreninjenje teh bolezni.

Možnosti predvidevanja nastanka epidemije so dokaj majhne.

6. Kužne bolezni živalskega izvora

Pri ocenjevanju ogroženost smo upoštevali razmere, pogoje, značilnosti in lego prostora krajine. Ocenjujemo, da je v določeni meri možno preprečiti in ublažiti posledice nesreče ali ublažiti gospodarsko škodo.– množičnega pojava kužnih bolezni pri živalih.

Večina kmetij se ukvarja z živinorejo, kjer prevladuje govedoreja. Zelo velikih govedorejskih ali prašičjih farm ni, so pa te živali enakomerno porazdeljene po celotni občini.

Do sedaj še ni bilo pojava množičnega izbruha kužnih bolezni, čeprav se je nekaj teh nevarnih bolezni v Sloveniji v preteklosti pojavilo.

Nevarnost pojava kužnih bolezni je na območju občin nekoliko manjša čeprav je realno pričakovati, da se lahko bolezen pojavi.

Veliko in stalno nevarnost predstavlja prevoz živine po cestah

OCENE OGROŽENOSTI OB POJAVU POSEBNO NEVARNIH BOLEZNI ŽIVALI ZA PODRAVSKO REGIJO

Regija	Občina	govedo	prašiči	drobnica	perutnina	Razred ogroženosti občine
PODRAVSKA (19 občin)	Cirkulane	1	1	2	1	2
	Desternik	2	3	1	4	4
	Domava	1	3	1	1	3
	Gorišnica	1	3	1	5	5
	Hajdina	1	3	1	4	4
	Juršinci	2	2	1	3	3
	Kidričevo	3	4	1	5	5
	Majšperk	3	1	2	4	4
	Markovci	1	3	1	3	3
	Ormož	3	4	3	2	4
	Podlehnik	1	1	1	1	1
	Ptuj	2	3	1	5	5
	Središče ob Dravi	2	3	1	1	3
	Sv. Tomaž	3	2	1	4	4
	Sv. Andraž v Slov. goricah	1	3	1	1	3
	Trnovska vas	2	3	1	3	3
	Videm	1	3	3	4	4
	Zavrč	1	1	2	1	2
	Žetale	1	1	1	2	2

Regija Podravje	1. razred ogroženosti	2. razred ogroženosti	3. razred ogroženosti	4. razred ogroženosti	5. razred ogroženosti	Skupno število občin	Razred ogroženosti regije
Skupaj občin	1	3	6	6	3	19	5

1 – zelo majhna, 2 – majhna, 3 – srednja, 4 – velika, 5 – zelo velika

Legenda				
1	2	3	4	5

Občina Sveti Tomaž sodi v 4. razred ogroženosti.

Vsak lastnik domačih živali mora ob povečanem poginu živali takoj obvestiti pristojno veterinarsko službo, ta pa je dolžna ugotoviti vzrok pogina in ukrepati v skladu s svojimi strokovnimi navodili.

Poseben problem pri množičnem pojavu kužnih bolezni bi bil odstranjevanje obolelih in poginulih živali, ko pooblaščen organizacije ne bi uspele zagotavljati odvoza.

7. Sklepne ugotovitve

Trenutna zdravstvena situacija pri domačih živalih je ugodna. Javna veterinarska služba, ki pokriva območje občine lahko zagotavljajo osnovno in preventivno zdravstveno varstvo domačih živali.

Izbruh, katerih od kužnih bolezni, je na tem območju manj verjeten, lahko pa pride do okužb zaradi tranzita čez državno mejo, kar predstavlja tudi največjo nevarnost okužbe z nevarnimi boleznimi.

Načrt zaščite in reševanja ob množičnem pojavu kužnih bolezni pri živalih občina izdelala.

8. Predlog za izvajanje zrp in nadzor na ravni občine

Pripravljenost in nadzor AI na lokalni ravni je odgovornost veterinarskega inšpektorja, ki deluje med drugim tudi v lokalnem središču za nadzor bolezni (LSNB). Vsako LSNB vodi veterinarski inšpektor, ki ga določi vodja DSNB. Vodja LSNB je odgovoren vodji DSNB. Obstaja 13 območnih uradov veterinarske inšpekcije in 9 območnih enot Nacionalnega veterinarskega inštituta oziroma 7 regionalnih laboratorijev Nacionalnega veterinarskega inštituta.

V primeru izbruha lahko generalni direktor VURS ustanovi začasno središče za nadzor bolezni na kraju izbruha bolezni.

Območni uradi so opremljeni s potrebno opremo in imajo ustrezne zaloge, da se lahko nemudoma odzovejo na izbruh bolezni. Zaloge bodo po potrebi dopolnjene iz osrednje zaloge.

V nujnih primerih se lahko nabavo nujne opreme s pogodbo uredi tudi preko zasebnih podjetij.

Tudi drugi organi imajo svoje odgovornosti v primeru izbruha.

Policija, vojska, civilna zaščita – pomagajo pri zavarovanju okuženega gospodarstva in pri omejitvah gibanja.

Obvestijo se:

- organi lokalnih skupnosti;
- Kmetijsko-gozdarska zbornica;
- kmetijsko-svetovalna služba;
- organizacije rejcev ptic;
- klavnice in živilska industrija na prizadetem območju;
- kooperanti,
- pooblaščen organizacije za izvajanje dezinfekcije, dezinfekcije in deratizacije,
- proizvajalci in dobavitelji krme,
- lovske družine,
- Regijski center za obveščanje

9. OCENA OGROŽENOSTI OB JEDRSKI ALI RADIOLOŠKI NESREČI

1. Ocena o virih nevarnosti

Viri ionizirajočega sevanja so naravni in umetni. Zaradi radioaktivnih izotopov v okolju je človek na razne načine izpostavljen ionizirajočemu sevanju. Običajno jih delimo na zunanje in notranje. Do zunanjega obsevanja pride, če so radioaktivni izotopi v človekovi okolici. Do notranjega pa zaradi vnosa radioaktivnih snovi v organizem z vdihavanjem onesnaženega zraka, uživanjem kontaminirane hrane in pijače ter zaradi vnosa skozi kožo.

Vire nevarnosti delimo v štiri skupine:

Jedrski objekti so: jedrske elektrarne, raziskovalni jedrski reaktorji, obrati za predelavo in odlaganje radioaktivnih odpadkov. Najhujše posledice bi imela nesreča v jedrskih elektrarnah, ki bi povzročile resne posledice za življenje in zdravje ljudi ter živali;

Objekti, ki uporabljajo radioaktivni vir, ki prizadene predvsem delovno osebje tako, da osebe sprejmejo večjo dozo obsevanosti kot to predpisujejo mejne vrednosti;

Prevoz radioaktivnih in jedrskih snovi, kjer je zaradi posebnih varnostnih ukrepov verjetnost nesreče zelo majhna;

Teroristični napad

Padec zračnega plovila, ki ima na krovu radioaktivni material. Nevarnost predstavlja sprejem prevelikih doz posameznikov in ne zunanje sevanje. Območja kontaminacije so trakaste oblike s širino nekaj 10 km in dolžino nekaj 100 km.

Iz ocene ogroženosti ob izrednem dogodku v jedrskih objektih in zaradi radioaktivnih virov, ki jo je izdelala Uprava RS za jedrsko varnost izhaja, da je potrebno uporabiti posebne ukrepe, sile in sredstva za nadzor in obvladovanje dogodkov samo v primeru najhujših nesreč v jedrskih elektrarnah. Najhujša nesreča v tem primeru pomeni poškodbo sredice z odpovedjo zadrževalnega hrama v jedrski elektrarni.

Takšen vir nevarnosti predstavlja v Sloveniji Nuklearna elektrarna Krško (NEK). V tujini pa so take elektrarne od nas v 1000 km območju.

2. Ocena o možnih vzrokih nastanka nesreče

Iz ugotovitev Uprave RS za jedrsko varnost izhaja, da je verjetnost nastanka nesreče, ki bi pomenila nevarnost za prebivalstvo zelo majhna, vendar pa 100 odstotno ne moremo izključiti možnosti za nastanek jedrske nesreče, ki jo lahko povzroči težja poškodba sredice v NEK ali drugi jedrski elektrarni v tujini. Vzrok za nastanek nesreče je lahko tehnični ali človeški faktor.

Možen vzrok nesreče je lahko tudi padec zračnega plovila, ki prevažata radioaktivni material.

3. Ocena o verjetnosti pojavljanja nesreče

Podatki v svetu kažejo, da večje nesreče v jedrskih elektrarnah niso pogoste, se pa v nekaterih državah pojavljajo ter imajo dolgoročne posledice na prebivalstvo in širšo okolico. Verjetnost pojavljanja nesreče je predvsem odvisno od uporabljene tehnologije v posamezni jedrski elektrarni in drugih okoliščin.

4. Ocena o vrsti, oblikah in stopnji ogroženosti

NEK se nahaja na levem bregu reke Save in je približno 3 km oddaljena od mesta Krško. Ožje območje varstvene cone obsega območje z radijem 500 m, območje širše varstvene cone pa območje od 500 do 1500 m okoli elektrarne. Območje občine je zaradi oddaljenosti izvzeto iz teh varstvenih območij. Nahaja pa se v območju splošne pripravljenosti, kot ozemlje cele Slovenije. To območje pa je ogroženo samo v primeru poškodb sredice z odpovedjo zadrževalnega hrama v NEK.

Zaradi nesreče pri prevozih radioaktivnih in jedrskih snovi je ogroženost prisotna ob trasah morebitnih transportnih poteh takega tovora. Ogroženost območja nesreče je omejena na nekaj ha veliko območje.

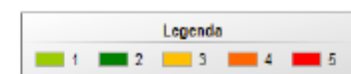
Stopnja ogroženosti zaradi jedrske nesreče v NEK in drugih jedrskih elektrarnah je v občini v povprečju enaka ter jo opredeljuje kazalec .

POVZETEK OCENE OGROŽENOSTI OB JEDRSKI ALI RADIOLOŠKI NESREČI ZA PODRAVSKO REGIJO

Regija	Občina	Razred ogroženosti
PODRAVSKA (19 občin)	Cirkulane	2
	Destrnik	2
	Dornava	2
	Gorišnica	2
	Hajdina	2
	Juršinci	2
	Kidričevo	2
	Majšperk	2
	Markovci	2
	Ormož	2
	Podlehnik	2
	Ptuj	2
	Središče ob Dravi	2
	Sv. Tomaž	2
	Sv. Andraž v Slov. gorinah	2
	Trnovska vas	2
	Videm	2
	Zavrč	2
	Žetale	2

Regija	1. razred ogroženosti	2. razred ogroženosti	3. razred ogroženosti	4. razred ogroženosti	5. razred ogroženosti	Skupno število občin	Razred ogroženosti regije
Podravska	0	19	0	0	0	19	2

1 – zelo majhna, 2 – majhna, 3 – srednja, 4 – velika, 5 – zelo velika

Občina Sveti Tomaž sodi v 2. razred (majhno) ogroženosti

5. Ocena o poteku in možnem obsegu nesreče

Med obratovanjem jedrskih elektrarn nastajajo radioaktivne snovi in z njimi ionizirajoča sevanja. Z ionizirajočimi sevanji se srečujemo že ves obstoj, vendar pa se jih zavedamo šele eno stoletje, ko smo spoznali koristi, ki nam jih nudijo ionizirajoča sevanja, žal pa je človeštvo tudi kruto občutilo zlorabo jedrske energije in posledice nesreč v jedrskih elektrarnah.

Jedrska ali radiološka nesreča večjega obsega je možna, čeprav jo stroka zaradi tehničnih in tehnoloških pristopov v NEK skoraj izključuje, zaradi poškodb jedrskega reaktorja. V njem so alfa, beta, gama in nevtronska sevanja. Vsekakor pa je možna tudi nesreča v kakšni tuji jedrski elektrarni katere obseg bi, kot kažejo izkušnje, ogrozil tudi naše območje. Ocenjujemo, da bi bil obseg jedrske nesreče identičen stopnji ogroženosti.

6. Ocena o ogroženih prebivalcih, živalih in premoženju

Sproščanje radioaktivnih snovi v okolico povišuje dozo sevanja, ki jo ljudje in živali sprejemajo od naravnih virov. Tako so ljudje in živali lahko že ogroženi brez večje nesreče v jedrski elektrarni, ker lahko iz dimnika uhaja jod (J-131), ki se useda na travo, ki jo popase živina in tako del joda preide v mleko, ki ga ljudje uživajo. V vodi nekatere alge kopičijo značilen izotop, alge jedo ribe in ob uživanju rib preide na človeka. Tudi blato iz rek in potokov lahko veže veliko večino radioaktivnosti iz vode. Pri poplavih bi to blato ostalo na poljih in poljedelske kulture bi vsebovale več radioizotopov. V zvezi s tem mora biti izdelan ustrezen program meritev radioaktivnosti okolice, ki bo dal dovolj podatkov za take študije in pozneje za izračunavanje dejanskih doz prebivalcev zaradi delovanja jedrske elektrarne.

Ob jedrski nesreči večjega obsega je število ogroženih prebivalcev, območja in živali v občini naslednje:

7. Ocena o verjetnih posledicah jedrske nesreče

V primeru jedrske nesreče v NEK je stopnja ogroženosti največja v neposredni okolici, to je do nekaj 10 km. V večji oddaljenosti pa je odvisna od vremenskih razmer. Glede na število in zanesljivost varnostnih sistemov v NEK je verjetnost nastanka nesreče, ki bi pomenila večjo nevarnost za prebivalstvo, izredno majhna.

Na območju 1000 km od Slovenije deluje 50 elektrarn s 109 energetskimi reaktorji, od tega jih je 32 v 500 km pasu.

Pregled jedrskih elektrarn v območju 1000 km od meje s Slovenijo:

Država	Število jedrskih elektrarn	V območju
Madžarska	4	180 km
Slovaška	5	205 km do 260 km
Češka	4	239 km
Nemčija	4	255 km do 335 km

Ob jedrskih nesrečah v oddaljenih NE (znotraj 1000 km pasu) lahko ob neugodnih vremenskih razmerah pričakujemo kontaminacijo na vsem ozemlju Slovenije in zato tudi v občini Sveti Tomaž. Do večje kontaminacije bi prišlo v tistih krajih kjer bi v času prehoda radioaktivnega oblaka deževalo.

8. Ocena o verjetnosti nastanka verižne nesreče

V oddaljenih krajih od NEK, kot je območje Podravske regije in občine Sveti Tomaž, se verižne nesreče ne bi pojavljale v takem obsegu, da bi za njih načrtovali reševanje. Možnost pojava verižne nesreče je v primeru padca satelita in zračnega plovila, ki ima na krovu jedrsko snov. V primeru padca takšnega predmeta na naselje bi se pojavili požari, eksplozije, izpad

oskrbe z električno in drugo energijo, vodo, motnje v cestnem in železniškem prometu. V primeru padca takega predmeta na plazovita območja, potokov pa bi se pojavil tudi plaz. Možna je tudi, ob padcu takega predmeta na prometno infrastrukturo, večja prometna nesreča, ki ne izključuje udeležbo eksplozivnega tovora in nevarnih snovi. **Po regijski oceni možnost verižne nesreče ni.**

9. Ocena o možnosti predvidevanja jedrske nesreče

Možnosti predvidevanja jedrske ali radiološke nesreče so minimalne, če upoštevamo varnostne sisteme in naprave, ki so vgrajeni v NEK za preprečevanje nastanka jedrske nesreče. NEK ima naslednje varnostne sisteme in naprave:

3. varovalni sistem,
4. tehnične varnostne naprave,
5. zadrževalni sistem in
6. sistem za napajanje v sili.

Skupna naloga vseh sistemov je preprečevanje nekontroliranega uhajanja radioaktivnih snovi v okolico elektrarne.

Prav tako so možnosti predvidevanja jedrske ali radiološke nesreče zaradi padca zračnega plovila ali satelita omejene, ker bi morali za natančnejše predvidevanje pojava nesreče razpolagati z več konkretnih podatkov kot so: letno število zrakoplovov, satelitov, ki imajo na krovu radioaktivno snov, koordinate poletov oziroma smeri le-teh, ipd. Zato ni možno časovno niti terminsko predvidevanje nesreče v smislu napovedovanja.

10. Predlogi za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči ter ublažitev in odpravo posledic jedrske ali radiološke nesreče

- Z načrtom zaščite, reševanja in pomoči ob jedrski ali radiološki nesreči se načrtujejo ukrepi in dejavnosti za zagotavljanje osnovnih pogojev življenja, ki so v občinski pristojnosti. Na tem nivoju se podrobneje razčleni državni in regijski načrt za območje splošne pripravljenosti kjer se izvajajo dolgoročni zaščitni ukrepi (reg. načrt)
- Načrtujejo se ukrepi splošne pripravljenosti v primeru jedrske ali radiološke nesreče v NEK doma in tujini. Opredelijo se ukrepi in naloge občine za območje splošne pripravljenosti.
- Pozornost je potrebno posveti dokumentom za obveščanje prebivalcev v smislu navodil, kako naj ravnajo in ukrepajo v primeru nesreče.

ZAKLJUČNE UGOTOVITVE IN USMERITVE

1. Potresi

Ob priliki potresa je potrebno takoj pristopiti k ugotavljanju uporabnosti objektov. To delo mora opraviti več strokovnih komisij v zelo kratkem času, da je možno nato izvajati nadaljnje ukrepe. Pri oceni je potrebno ugotoviti ali je poškodovana nosilna ali nenosilna konstrukcija, posebno vertikalni elementi, ki so horizontalnemu vplivu potresnih sunkov najbolj izpostavljeni.

Z ozirom na mesto in velikost poškodbe na objektu se objekti označujejo:

- I - zeleno - objekti za uporabo z manjšimi sanacijskimi deli
- II - rumeno - objekti so začasno neuporabni
- III - rdeče - objekti za porušitev

Zelo veliko pozornost je potrebno posvetiti klasifikaciji objektov iz zelene v rumeno, zato je treba te objekte detajlno pregledati in oceniti.

Klasifikacija med rdečo in rumeno ni tako delikatna, ker so vsi ti objekti neuporabni, se pa kasneje lahko prekvalificirajo.

Pri klasifikaciji poškodb delimo objekte v 6 skupin, poškodovane objekte pa označujemo z barvo in številko kategorije.

- I. prva kategorija - zelena
- II. druga kategorija - zelena ali rumena
- III. tretja kategorija - rumena
- IV. četrta kategorija - rumena
- V. peta kategorija - rumena
- VI. šesta kategorija - rdeča

Pri oceni objektov glede na vrsto materiala, delimo materiale v dve skupini in sicer:

1. Duktivne ali žilave, ki so do gotove meje elastični. Sem spada jeklo in železobetonski.
2. Krhki materiali, ki imajo malo elastičnosti in se hitro deformirajo.

Ob priliki ocenjevanja po potresu poškodovanih objektov in razporejanja v kategorije, morajo upoštevati tudi to, da se tla po prvem, sicer najmočnejšem potresnem sunku še ne umirijo. Pri umirjanju zemeljskih plasti sledi prvemu potresnemu sunku še več potresnih sunkov, ki so praviloma vse šibkejši do končne stabilizacije zemljine, ko potresni sunki povsem prenehajo. Potresni sunki pri umirjanju zemljine si sledijo v časovno neopredeljenih in neenakomernih presledkih.

Pri vseh nadaljnjih ukrepih in odpravi posledic pri potresih, bodisi iz področja požarne varnosti, ali drugih področij, moramo upoštevati označbe in kategorizacijo poškodovanih objektov.

Poleg navedenega moramo pri odpravi posledic pri potresih sodelovati z ostalimi službami in medsebojno usklajevati ukrepe, naloge in posege.

Z ozirom na stanje objektov v občini Sveti Tomaž, ki se nahajajo v VII. potresni skupini, lahko pričakujemo poškodbe na objektih, ki bodo klasificirane vse do VI. kategorije, z upoštevanjem jakosti potresa VII. stopnje po EMS.

Občina Sveti Tomaž pri zagotavljanju odpravljanja posledic potresa zagotavlja organiziranje ekipe za tehnično reševanje in prvo pomoč. V sklopu pogodb zagotavlja tudi pogodbeno podjetja za odpravo posledic(reševanje z gradbenimi stroji, odvoz materiala...), občina zagotavlja začasno namestitve v potresu poškodovanih objektov lastnikom.

2. Poplave in neurja (vihar, suša,)

Poplavna območja v občini so vzeta iz podatkov Vodnogospodarskega inštituta Ljubljana iz leta 2007, ugotovljeni pa so na podlagi 100 letnih podatkov o vodostaju in pretoku reke Krke in njenih pritokov. Ti podatki so delno pomanjkljivi, ker ne obravnavajo podatkov o poplavljenosti posameznih cest na poplavnih območjih, kakor tudi, da niso prikazani posamezni kraji in naselja na poplavljenih območjih, s podatki o višini vode ob katastrofalnem vodostaju potokov na območju občine Sveti Tomaž.

Na poplavnih območjih bo ob poplavih voda zalila tudi vodne vire (vodnjake in studence). Ko voda na poplavljenih območjih zopet upade, je potrebno vodo iz vodnjakov izčrpati in očistiti studence. Prav tako je potrebno popraviti dovozne poti in ceste na mestih, kjer so bile poplavljene in jih usposobiti za normalno uporabo tudi za eventualno intervencijo gasilskih enot pri gašenju požara.

V srednjeročnih planih nabave zaščitno reševalne opreme je potrebno načrtovati opremo, ki bo izvajalcem (gasilcem) omogočala varno delo v vseh intervencijah. Izvajati izobraževanja in usposabljanje za izvajanje intervencij ob tovrstnih nesrečah.

3. Nevarne snovi

Na področju občine Sveti Tomaž ni proizvodnih, skladiščnih obratov za predelavo, ki se ukvarjajo s skladiščenjem in uporabo nevarnih snovi.

Največji viri nevarnosti so prevozna sredstva, ki prevažajo nevarne snovi in industrijska ter trgovska skladišča podjetij, ki uporabljajo nevarne snovi v proizvodnem procesu ali pa nevarne snovi prodajajo.

Nevarne snovi v prometu ob znani dinamiki ni le možno deliti po firmah, ki se ukvarjajo s transportom, saj zaradi lege prometnih poti in prometnih zamaškov, obstaja ogroženost od vseh snovi, ki so v prometu, kot tudi od oseb, ki se s prevozom ukvarjajo.

Za snovi, ki so v prometu velja ugotovitev, da so v našem prostoru neevidentne, pri nesrečah z njimi se mora ugotavljati istovetnost dokumentov in snovi, skratka ugotavljamo, da so nevarnosti bistveno večje kot jih priznamo.

Občina bo skladno z občinskim odlokom od podjetij, ki se ukvarjajo s prometom, skladiščenjem in uporabo nevarnih snovi zahtevala podatke o količini in vrsti NS.

2. Požari

Klimatske razmere v določenem obdobju precej vplivajo na nastanek in širjenje požara. Najslabše razmere so v mesecih marec, april in oktober zaradi večjega sušnega obdobja. Zaradi pogostih neviht z grmenjem je kritičen mesec julij, avgust in polovica septembra. V mesecih december in januar je zaradi nizkih temperatur oteženo gašenje. Zimski meseci so

kritični zaradi nizkih in ekstremno nizkih temperatur, zaradi kurjenja ter oteženo dobave vode in sredstev za gašenje.

Za gašenje so kritični v poprečju 103 dnevi letno zaradi megle - zmanjšana vidljivost. V kritičnih dnevih je potrebno povečati aktivnost PGD ter s preventivnimi akcijami preprečiti nastanek in širjenje požara. Na gozdnih površinah povečati budnost s patroljiranjem ali opazovanjem z opazovalnic. V obdobju žetve povečati požarno aktivnost pri spravilu pridelka.

Požari v gospodarskih objektih so zelo nepredvidljivi saj v večini primerov gasilci niso seznanjeni z količinami in vrstami gorljivih snovi. Zaradi boljšega zagotavljanja požarne varnosti in varnosti za okolje morajo podjetja in s.p. predložiti ustrezne požarne načrte ter gasilcem omogočiti seznanjanje z njihovimi prostori in vrsto proizvodnje oz. skladiščenja.

4. Zemeljski in snežni plazovi

V Občini Sveti Tomaž snežnih plazov, ki bi ogrožali naselja ali posamezne objekte, ni pričakovati. Eventualno drsenje tal ali udore zemljine na pobočjih usekov in nasipov odpravlja upravljavec ceste, prav tako pa odstranjuje tudi eventualne snežne ovire, ki se pojavljajo na posameznih odsekih cest.

5. Nevarne snovi

Podobna analiza kaže, da koncentracije nevarnih snovi po klasifikacijskem razredu, lahko vnetljivih tekočin in strupenosti ter škodljivosti za zdravje v občini **NI**.

6. Visok sneg

Visok sneg lahko kratkotrajno vpliva na prevoznost cest in s tem predstavlja tudi oviro pri eventualnih intervencijah pri gašenju požarov. Za odstranjevanje snega s cest in za prevoznost cest je odgovorna določena služba pri upravljavcu cest.

Pomanjkljivo pa je odstranjevanje snega in skrb za prevoznost cest in vaških poti, posebno v hribovitih predelih. Potrebno je zato organizirati usposobitev teh cest in poti tako, da bodo prevozne v zimskem času tudi za intervencijska gasilska vozila.